

ationale
wetenschaps
agenda

VERKIEZINGEN: WAAR GAAT HET EIGENLIJK OVER?

Volwassenen zijn er maar druk mee: de verkiezingen. Gelukkig hoef jij je daar pas druk om te maken als je achttien jaar bent. Dan mag je stemmen. Het is wel heel leuk om nu alvast te snappen waarom we verkiezingen houden. En waar het tijdens de verkiezingen over gaat.

Daar gaat politicoloog Rick van Well van de Universiteit Leiden je bij helpen. Hij onderzoekt hoe de politiek werkt en hoe politici (zoals Mark Rutte en Jesse Klaver) zich gedragen. Maar hij kan ook op een simpele manier uitleggen wat er gebeurt tijdens de verkiezingen.

VOLKSVERTEGENWOORDIGERS KIEZEN

Rick: **"Tijdens de verkiezingen kiezen volwassenen volksvertegenwoordigers.** Die volksvertegenwoordigers komen in de Tweede Kamer. De Tweede Kamer neemt belangrijke beslissingen over Nederland en controleert de regering. Ze beslissen

bijvoorbeeld hoe hoog de uitkeringen zijn voor mensen die geen werk hebben, welke vakken verplicht zijn op school en hoe vaak kinderen naar school moeten. Met een keuze voor een partij, kiezen je ouders dus ook een beetje wat er met Nederland gebeurt."

TEGENSTELLINGEN

De Tweede Kamer en de regering moeten keuzes maken, want we kunnen niet alle plannen uitvoeren. **Dat heeft te maken met geld (het zou veel te duur zijn om alle plannen uit te voeren) en met tegenstellingen.** Dat laatste betekent dat als je het ene plan uitvoert, je het andere plan niet uit

kán voeren. Rick heeft daar een paar voorbeelden van. "Het klimaatbeleid bijvoorbeeld. We willen allemaal de CO₂-uitstoot verminderen, omdat dat beter voor het klimaat is. Dat kun je doen door allemaal regeltjes in te voeren. Bijvoorbeeld: je mag geen benzine meer gebruiken, omdat dit leidt tot te veel CO₂-uitstoot. Maar daar kun je ook tegen zijn. Want dat soort regeltjes maken het voor bedrijven moeilijker om geld te verdienen. En dat is weer slecht voor de economie."

Een andere tegenstelling gaat over het indelen van de ruimte in Nederland. "We hebben nieuwe huizen nodig. Sommige mensen vinden dat je die binnen én buiten steden en dorpen mag neerzetten. Andere mensen vinden dat zonde van de natuur en vinden dat je alleen binnen steden mag bouwen."

THEMA'S

Normaal gesproken is er een aantal thema's die tijdens de verkiezingsperiode veel aandacht krijgen.

"Meestal gaat het over economie, vluchtelingen, de Europese Unie en het klimaat. Maar nu zal het vooral gaan over corona.

En over hoe de verschillende partijen ervoor willen zorgen dat het ook na de coronacrisis goed blijft gaan met Nederland."

Rick wil graag nog iets tegen kinderen zeggen.

"Het is niet gek als je sommige thema's of onderwerpen die tijdens de verkiezingen worden besproken, moeilijk of ingewikkeld vindt. Probeer gewoon het nieuws te volgen, door Kidsweek te lezen en het Jeugdjournaal te kijken. En als je iets niet begrijpt, is dat helemaal niet erg."

DE REGERING VORMEN

Nu je weet wat de tegenstellingen zijn, weet je ook wat er op het spel staat tijdens de verkiezingen. Want een stem vóór de ene partij, is ook een stem vóór de zaken die deze partij belangrijk vindt. **Dus proberen mensen te stemmen voor de partij die dezelfde dingen belangrijk vindt als zij.**

Na de verkiezingen gaan partijen proberen een regering te vormen. Dat doen ze door samen te werken met andere partijen. Samen met die partijen vormen ze dan de regering. "De partij met de meeste stemmen neemt het initiatief en gaat onderhandelen met andere partijen. Ze praten over de beslissingen die ze straks willen nemen en proberen tot overeenstemming te komen. Dat gebeurt door allebei een beetje toe te geven in hun keuzes en 'uit te ruilen'. De ene partij geeft toe bij een keuze, terwijl de andere partij toegeeft bij een andere keuze. Partij A zegt bijvoorbeeld: wij willen eigenlijk niet dat de belastingen verhoogd worden én we willen dat er belastinggeld naar nieuwe wegen gaat. Partij B wil het omgekeerde, maar zegt: oké, als de belastingen verhoogd worden, gaan we er ook mee akkoord dat er belastinggeld naar nieuwe wegen gaat."

Dit onderhandelen duurt meestal een paar maanden. Best lang dus. De partijen die het uiteindelijk met elkaar eens worden, vormen de regering.